

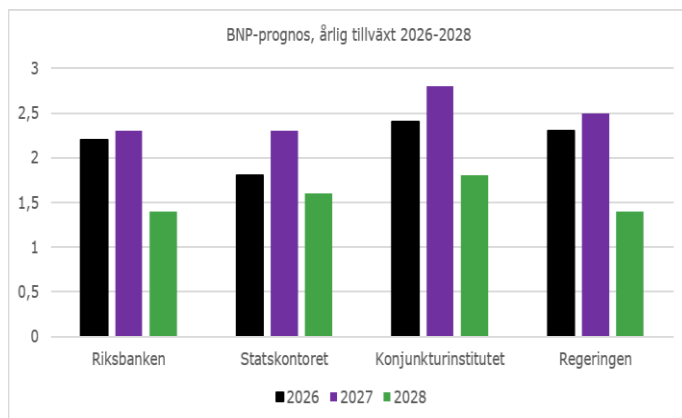
Samhällsanalys, Joacim Waara
VGR Analys 2026:46

Konjunkturläget kvartal 2, 2026

Läget i svensk ekonomi

Det har varit turbulenta år på den globala arenan allt sedan pandemin 2020, vilket har haft betydande inverkan på svensk ekonomi. I efterdyningarna av pandemins utbudskris, med utbredda nedstängningar av ekonomiska aktiviteter, följde kriget i Ukraina år 2022 med en prischock i kölvattnet. Därtill har det skett en betydande omläggning inom världshandelspolitiken, pådrivet av framförallt USA, vilket har bidragit ytterligare till ett redan problematiskt prisläge. Ett problematiskt läge som förstärktes ytterligare av USA:s och Israels attack mot Iran, och den därtill relaterade kraftiga energiprisökningen. (För kostnadsutvecklingen se avsnittet gällande *Inflation och reallön* nedan.) Sverige liksom övriga EU har alltså befunnit sig i en utdragen lågkonjunktur de senaste åren, där återhämtningen har bromsats av såväl geopolitisk som ekonomisk osäkerhet. Det ser dock i dagsläget ljusare ut än vad det har gjort på ett antal år och bl.a. Konjunkturinstitutets (KI) prognoser visar att lågkonjunkturer kommer att ebba ut under 2027. Detta medför i sin tur att BNP-tillväxten tar fart och den förväntas innevarande år uppgå till 2,4 procent för att sedan öka till 2,8 procent 2027. (Prognos för årlig BNP-tillväxt från diverse prognosinstanser 2026–2028, se diagram nedan. Som synes finns vissa skillnader i prognoserna för kommande år, men gemensamt för samtliga är att tillväxten förväntas ta fart 2027, för att sedan bromsa in 2028.) Det alltmer positiva läget förväntas även få genomslag på arbetsmarknaden med en ökad sysselsättningsgrad och minskad arbetslöshet som följd (se separat kapitel nedan.) Situationen kring Iran och Hormuzsundet är dock fortsatt oviss och försöken att återställa sjöfarten till vad som kan betecknas som normala volymer har till dags dato ej lyckats, vilket

har betydande inverkan på energipriserna i världen. Detta i kombination med utvecklingen i Ukraina samt resultatet i det amerikanska mellanårsvalet blir enligt bedömare avgörande för utveckling i europisk och svensk ekonomi kommande månader.

Stämningssläget i svensk ekonomi skattas av KI via den så kallade barometerindikatorn, vilken baseras på svar från företag och hushåll. (För detaljerad förklaring gällande skattning av konjunkturläge via *Barometerindikatorn* i faktaruta till höger.) Hänsyn tas till faktorer som orderstock, försäljning, nulägesbedömning och framtidsutsikter. Ett värde över 100 indikerar att konjunkturen är starkare än normalt, medan ett värde under 100 visar det motsatta.

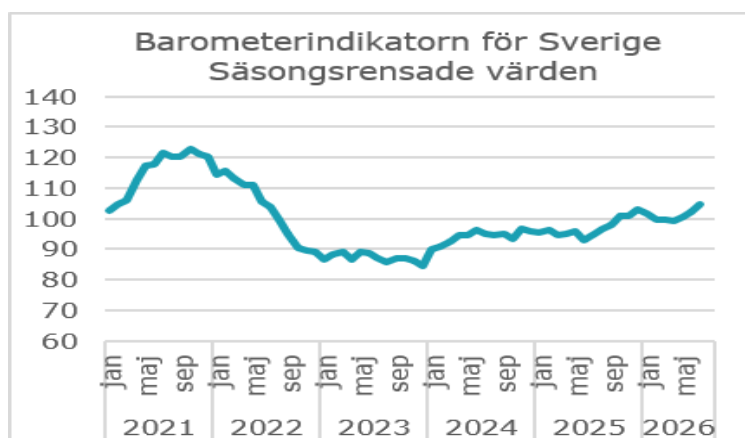
Ovan nämnda osäkerhetsfaktorer och återkommande kriser sedan pandemin 2020 avspeglar sig i barometerindikatorn. När pandemin var över uppstod vad som närmast kan betecknas som en rekyl, med påtagligt förbättrat konjunkturläge. Vissa ekonomer menar att det rörde sig om en överhettning i ekonomin som bl.a. förklarades av uppdämda konsumtionsbehov och expansiva statliga stödpaket. Redan hösten 2021 visade sig dock tecken på ett försvagat konjunkturläge och barometerindikatorn föll. Därefter följde Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina, som fick priserna att skena och konjunkturläget försämrades dramatiskt. Barometerindikatorn visar att lågkonjunkturen var särskilt djup under 2022 och 2023, medan läget därefter har förbättrats. Det har dock inte varit en stadigt uppåtgående trend, då ovan nämnda handelskonflikter och väpnade konflikter har medfört att konjunkturläget har fluktuerat påtagligt. I skrivande stund råder, trots det i delar osäkra läget, ett något starkare konjunkturläge än normalt och i juli 2026 angav barometerindikatorn ett värde på 104,7, vilket kan jämföras med 94,4 samma månad föregående år.

Konfidensindikatorn och **Barometerindikatorn** är tagna från *Konjunkturbarometern*, en enkätundersökning till företag och hushåll som utförs varje månad av Konjunkturinstitutet.

Konfidensindikatorn är en sammanvägning av företagens svar på frågor om bland annat orderstock, försäljningsvolym, nulägesomdöme och förväntningar.

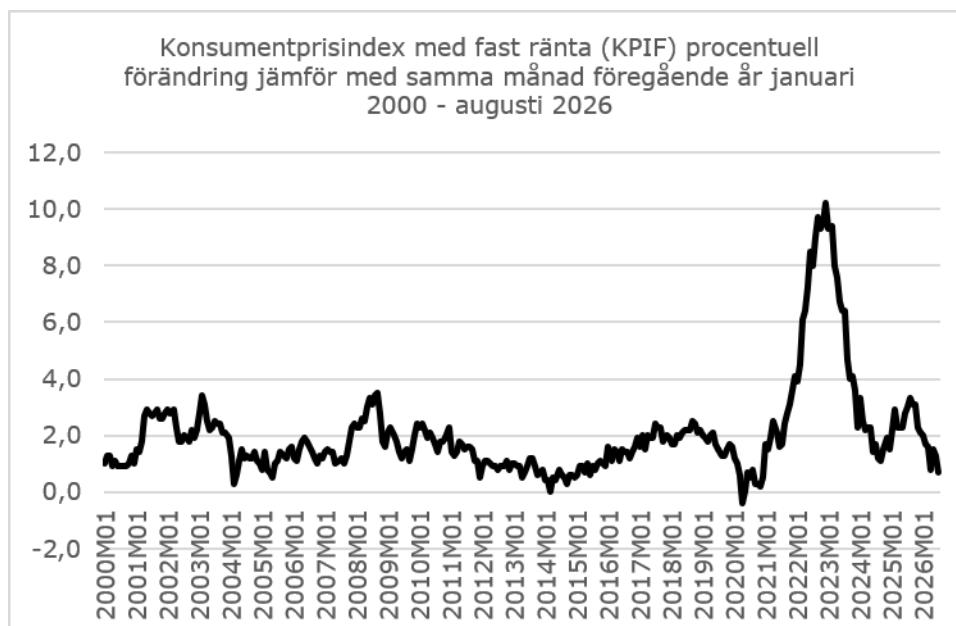
Barometerindikatorn sammanfattar konfidensindikatorerna för näringsliv och hushåll och tas fram enbart på riksnivå. Syftet är att fånga stämningssläget i den svenska ekonomin.

Värden över 100 respektive 110 motsvarar en starkare respektive mycket starkare ekonomi än normalt. Värden under 100 respektive under 90 visar en svagare respektive mycket svagare ekonomi än normalt.

Inflation och reallön

Inflation innebär att priserna stiger och att konsumenter kan köpa färre varor och tjänster för en given summa pengar. (Motsatsen till inflation är deflation som innebär att priserna sjunker.) Inflationen mäts på basis av förändringar av konsumentpriserna under en tolv månadersperiod som sammanställs av SCB månatligen och sammanfattas i ett räntejusterat Konsumentprisindex (KPIF). Om inflationen är 4 procent innebär det alltså att konsumentpriserna är 4 procent högre än de var 12 månader tidigare.

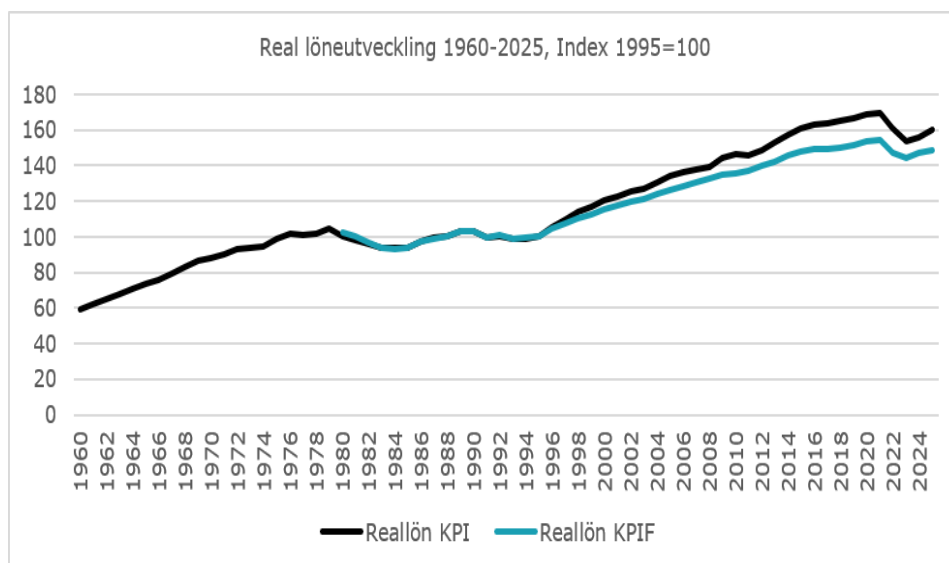

Sveriges inflationsmål är 2 procent och sätts av Riksbanken, med utgångspunkt i att procentsatsen förväntas generera stabil tillväxt och jämviktsarbetslöshet. Utan att åsidosätta inflationsmålet ska Riksbanken via penningpolitiken således bidra till en balanserad utveckling av arbetsmarknad och produktion. En central del av penningpolitiken är styrräntan, som är den ränta till vilken bankerna kan låna eller placera pengar hos Riksbanken. Detta medför i sin tur att styrräntan påverkar den

ränta bankerna kan erbjuda sina kunder. När Riksbanken höjer styrräntan höjs även bankernas utlåningsräntor. Det gör det dyrare för hushåll och företag att låna pengar för konsumtion och investeringar, samtidigt som sparande blir mer lönsamt. Resultatet blir att konsumtionen minskar, investeringarna sjunker och sparandet ökar. Om Riksbanken istället sänker styrräntan, sker det motsatta. Det blir billigare att låna, vilket stimulerar konsumtion och investeringar samtidigt som sparande blir mindre lukrativt.

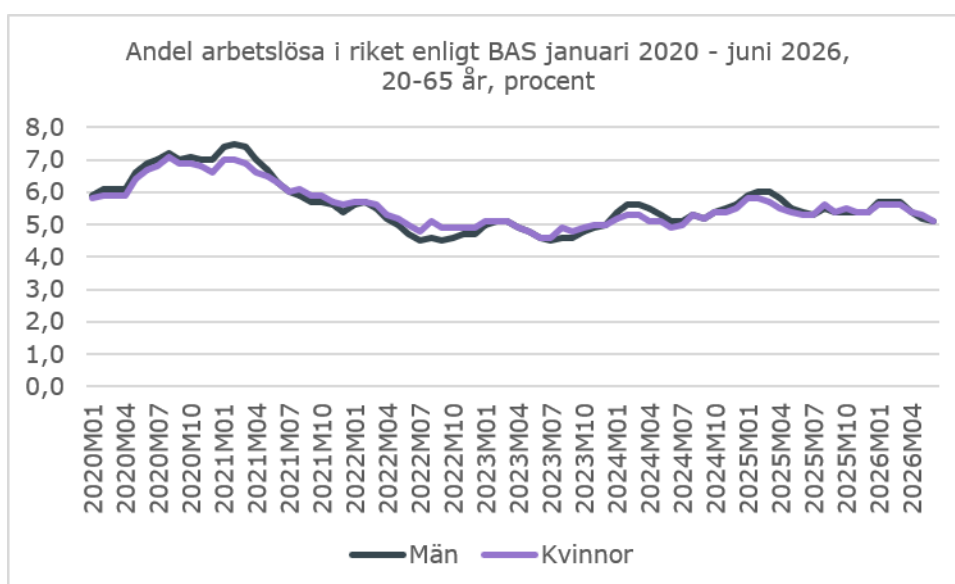
Sett till åren från finanskrisen 2008 till pandemiåret 2020 var inflationstakten låg och Riksbanken bedrev därför en expansiv penningpolitik i syfte att uppnå inflationsmålet. Under coronakrisen 2020 föll inflationen och låg nära noll, för att sedan återhämta sig i början av 2021. Under hösten 2021 och vintermånaderna 2021/2022 ökade inflationen kraftigt, vilket bl.a. drevs på av ökade bränsle- och energipriser och dess inverkan på de samlade produktionskostnaderna i svensk och europeisk ekonomi. Utvecklingen fortsatte sedan i samma riktning under resterande delen av 2022 samt årets första månader 2023. Därefter bromsade inflationstakten in och fluktuerade under 2024 och 2025 kring inflationsmålet på 2 procent.

I augusti 2026 uppgick så KPIF till 0,7 procent, vilket är klart under inflationsmålet på 2 procent. Det finns vissa faktorer som förklarar den låga inflationen varav tillfälligt sänkt matmoms och sänkt reduktionsplikt bör nämnas. Ekonomer framhåller att Sverige kan förvänta sig ökade matpriser under kommande månader. Inte minst om matmomsen återställs till tidigare nivå. Det finns följaktligen all anledning att bevaka inflationstakten eftersom kraftiga prisökningar dels minskar företagens benägenhet att investera, dels minskar hushållens köpkraft, förmedlat genom minskad reallön, och risken för krav på kompensation i lönebildningen är stor. Detta skedde i lönebildningen 2025 då märket sattes till 3,2 procent, vilket får betecknas som högt ur ett historiskt perspektiv och kan ses som en direkt reaktion på den höga inflationen åren 2022–2023. Kompensationskrav i lönebildningen riskerar att ge ett än högre inflationstryck, förmedlat genom en s.k. löne-pris-spiral, om de tillgodoses av arbetsgivarsidan. Begreppet löne-pris-spiral används för att beskriva utveckling där lönerna stiger som följd av ökade priser, samt priserna ökar till följd av ökade löner.) Med detta sagt sjönk reallönerna betänkligt under åren 2022–2023 och flera års löneökningar "åts upp" av prisökningar. Detta förklarar varför märket i lönebildningen sattes till 3,2 procent 2025.

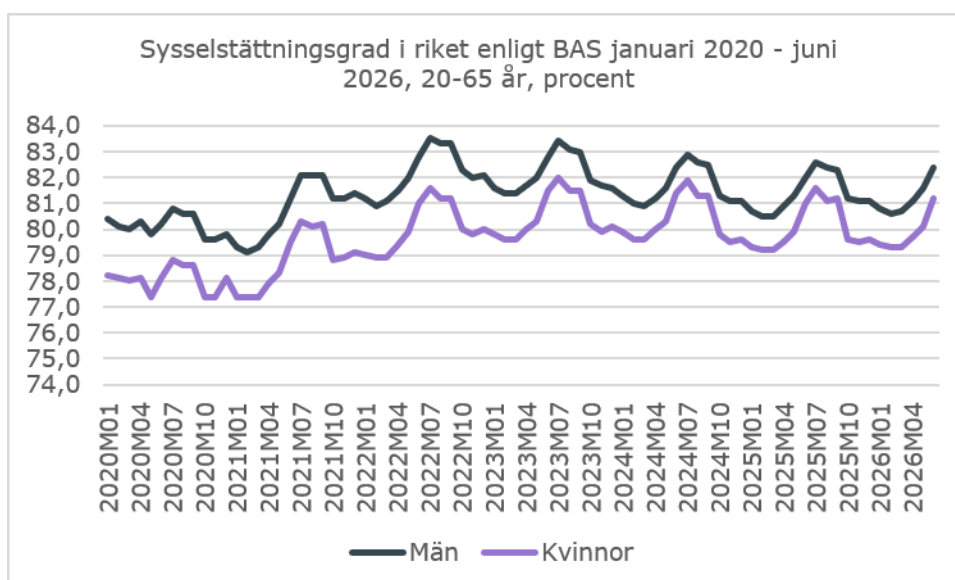

Läget på svensk arbetsmarknad

Den utdragna lågkonjunkturen har naturligtvis påverkat svensk arbetsmarknad, med ökad arbetslöshet och minskad sysselsättningsgrad. Arbetslösheten ökade kraftigt under pandemin då inte minst besöksnäringarna utsattes för betydande påfrestningar. När pandemin ebbade ut minskade arbetslösheten snabbt, men i kölvattnet av den lågkonjunktur och inflationskris som följde av kriget i Ukraina ökade arbetslösheten återigen. Arbetslösheten fortsatte sedan att öka fram till våren 2025. Under vår och sommar 2026 har emellertid arbetsmarknadsläget förbättrats något och arbetslösheten har minskat, även om läget i delar fortsatt är problematiskt. Detta gäller inte minst för utrikes och inrikes födda med en för svensk arbetsmarknad otillfredsställande utbildningsbakgrund. Det är i allmänhet svårt att erhålla permanent sysselsättning om en person ej har genomgått åtminstone gymnasial utbildning, och/eller saknar grundläggande kunskaper i svenska språket. En betydande andel av de arbetslösa utgörs av personer som anses ha svag konkurrenskraft på arbetsmarknaden av nämnda anledningar. Därtill bör nämnas att lågkonjunkturen har medfört att unga vuxna med gymnasial eller eftergymnasial utbildning har haft svårt att erhålla permanent sysselsättning under senare år. Detta problem kan dock antas vara just konjunkturrellt betingat och därmed övergående så snart konjunkturläget stärks.

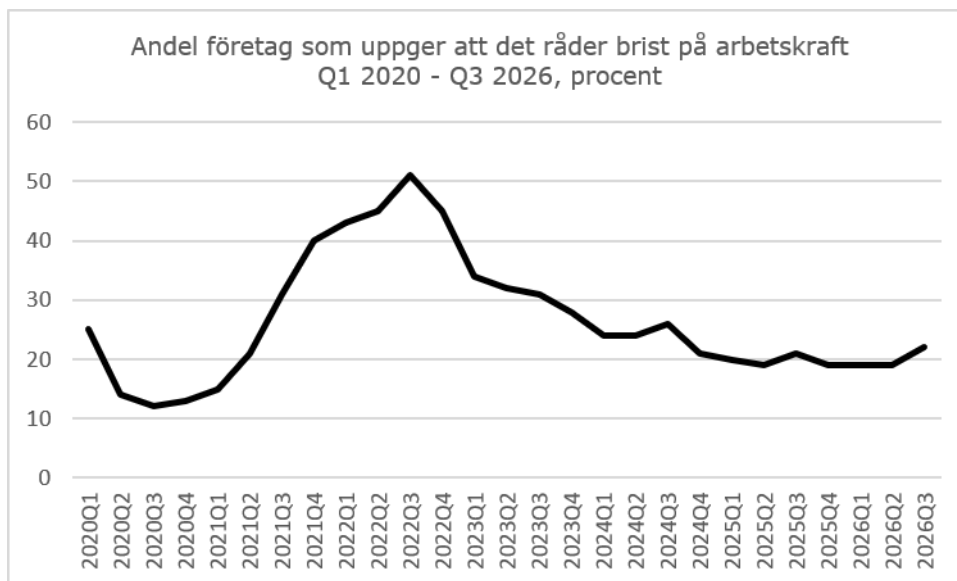

Vad sysselsättningsgraden beträffar kan ett närmast omvänt mönster observeras jämfört med arbetslösheten. Det vill säga sjunkande sysselsättningsgrad under pandemin och den efterföljande lågkonjunkturen, men viss ökning under vår och sommar 2026. Med detta sagt ligger den svenska sysselsättningsgraden på höga nivåer i jämförelse med andra EU-länder och minskningen under de senaste årens lågkonjunktur har inte varit alltför kraftig. Noterbart är också att det finns säsongsmässiga aspekter av sysselsättningen, vilket medför att variationerna är betydande under ett och samma år. Detta oberoende av konjunkturläge.

Arbetsmarknadsläget är komplext ur den aspekten att arbetslösheten är förhållandevis hög samtidigt som det råder arbetskraftsbrist. Just

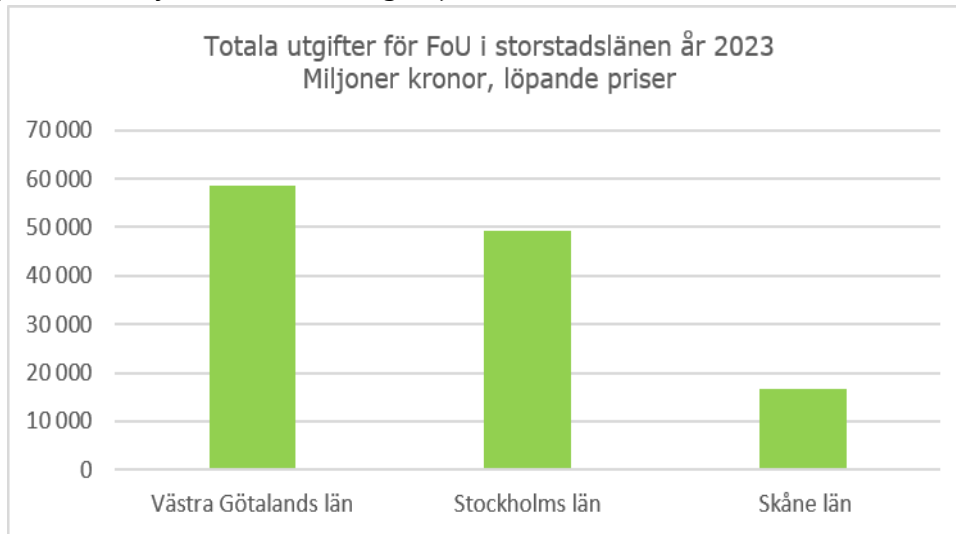
arbetskraftsbristen avspeglar sig i statistiken från KI gällande andelen arbetsgivare som anger att det råder arbetskraftsbrist på nationell nivå. Detta innebär i realiteten att arbetsgivarna har svårt att fylla sina vakanser. Som synes ökade arbetskraftsbristen efter pandemin, för att därefter minska i snabb takt. I dagsläget anger ungefär 20 procent av företagen att det råder brist på arbetskraft. En siffra som kan förväntas öka när konjunkturläget förbättras och efterfrågan på arbetskraft ökar.

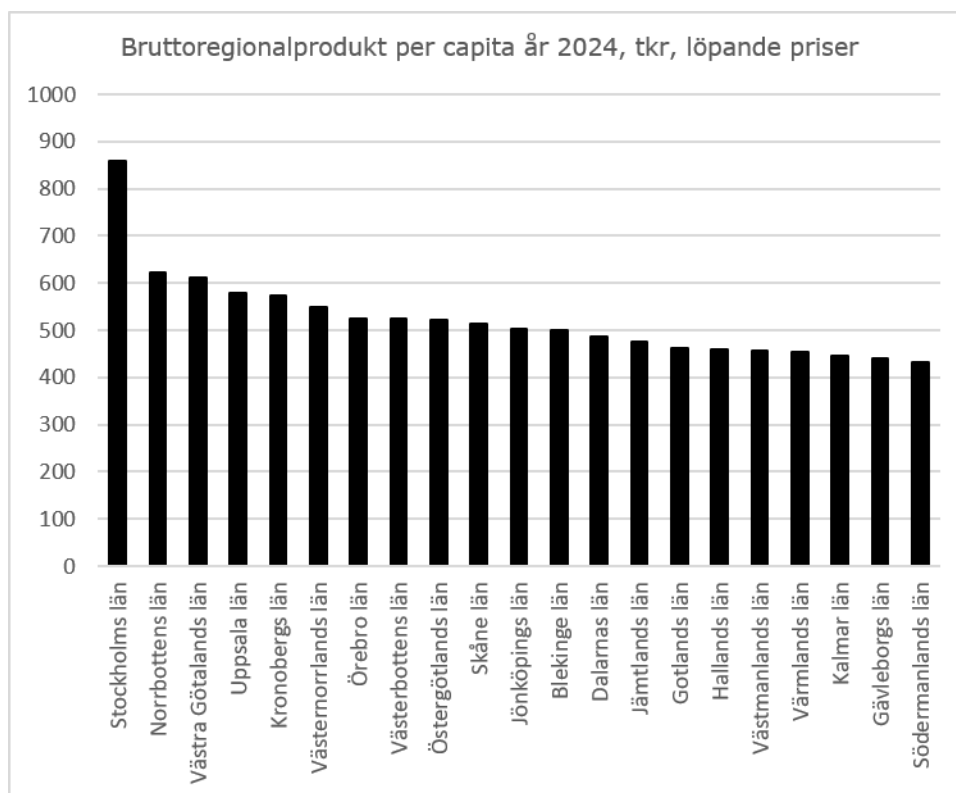
Läget i västsvensk ekonomi

Utvecklingen i svensk ekonomi, som beskrivs ovan, har naturligtvis inverkan på den regionala ekonomin i Västra Götaland. Samtidigt är utvecklingen i Västsverige starkt präglad av den regionala specialiseringens särart och de ekonomiska aktiviteter som dominerar geografin. Ett talande exempel är finanskrisen 2008–2009 och dess inverkan på västsvensk fordonsindustri, som i förlängningen medförde att SAAB:s bilproduktion i Trollhättan avvecklades med ökad arbetslöshet som följd. Ett annat exempel är att det i skrivande stund visar sig tydligt att införandet av tullar från bl.a. USA:s sida slår hårt mot den exportberoende västsvenska industrin, då inte minst fordonsindustrin brottas med problem på försäljningssidan. Vissa ekonomer framhåller att just Västsverige är särskilt utsatt under den nu pågående internationella handelskonflikten, då den regionala ekonomin inrymmer en betydande andel av de branscher som drabbas särskilt hårt av införda tullar från bl.a. USA:s sida. Andra delar av Sverige är inte alls lika utsatta under rådande situation. Den regionala ekonomin har dock historiskt visat på en god omställnings- och anpassningsförmåga då investeringar i forskning och utveckling har medfört att nya näringar har växt fram och tagit marknadsandelar, medan obsoleta näringar har fasats ut. Faktum är att Västra Götaland har de högsta FoU-investeringarna av samtliga län (se diagram nedan) i reda tal och näringsliv liksom offentlig sektor

uppvisar en betydande investeringsvilja.

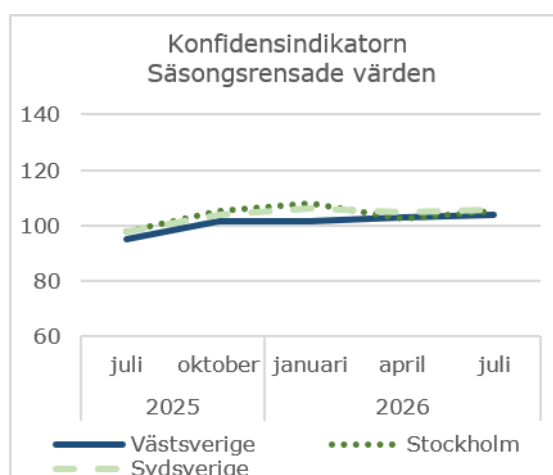

Det är viktigt att framhålla att historiska erfarenheter ger vid handen att det finns anledning att se med tillförsikt på framtiden för västsvensk del, trots att det finns ett antal orosmoln på himlen. Det handlar dels om förmågan att tillgodose de energibehov som krävs om nya produktionsenheter ska lokaliseras till regionen, dels om effektiviteten i den pågående strukturomvandlingen på sikt kommer att uppfylla förväntningarna vad effektivitetsvinster beträffar. Därtill bidrar ovan nämnda handelskonflikt till osäkerheten. Ur ett jämförande svenskt perspektiv framgår det dock i statistiken avseende Bruttoregionalprodukten (BRP) att Västra Götaland står sig väl jämfört med andra län, med ett näringsliv som fortfarande genererar stora värden. Med detta sagt brottas stora delar av Sverige med ovan nämnda problem vad gäller energiinfrastruktur, produktivitetstillväxt och handelskonflikter och hanteringen av dessa frågor ligger högt upp på den politiska agendan i såväl Sverige som övriga EU.

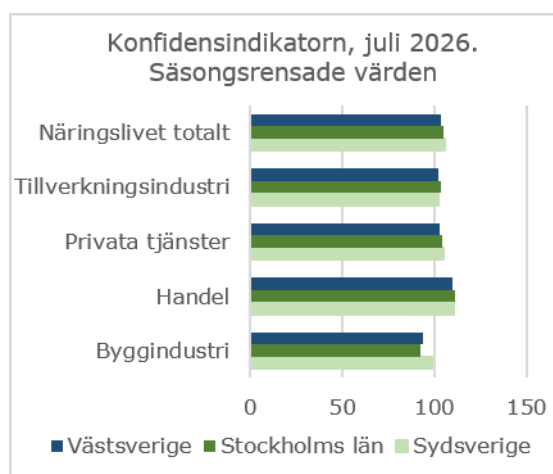

Regional konjunkturstatistik publiceras var tredje månad och baseras på konfidensindikatorn (se faktaruta ovan) för Stockholm (Stockholms län), Sydsverige (Blekinge och Skåne län) och Västsverige (Hallands och Västra Götalands län). Konfidensindikatorn mäter följaktligen temperaturen på konjunkturläget i Sveriges olika landsdelar.

Hur har då konjunkturläget utvecklats i Västra Götaland (Västsverige) under senare tid? Konjunkturläget var något starkare än normalt i samtliga tre storstadslän kvartal två 2026. Nämnvärt är också att konjunkturläget i Västsverige var något svagare än i Stockholm respektive Sydsverige, om än marginellt. Det finns tecken på att konjunkturläget kan stärkas ytterligare kommande månader, med ökad efterfrågan i såväl Sverige som omvärlden. Det osäkra omvärldsläget tenderar dock att ha en hämmande effekt på konjunkturläget. Just omvärldsläget är särskilt betydelsefullt för Västsverige, eftersom en betydande andel av Sveriges större exportorienterade företag är lokaliserade till den aktuella geografien.

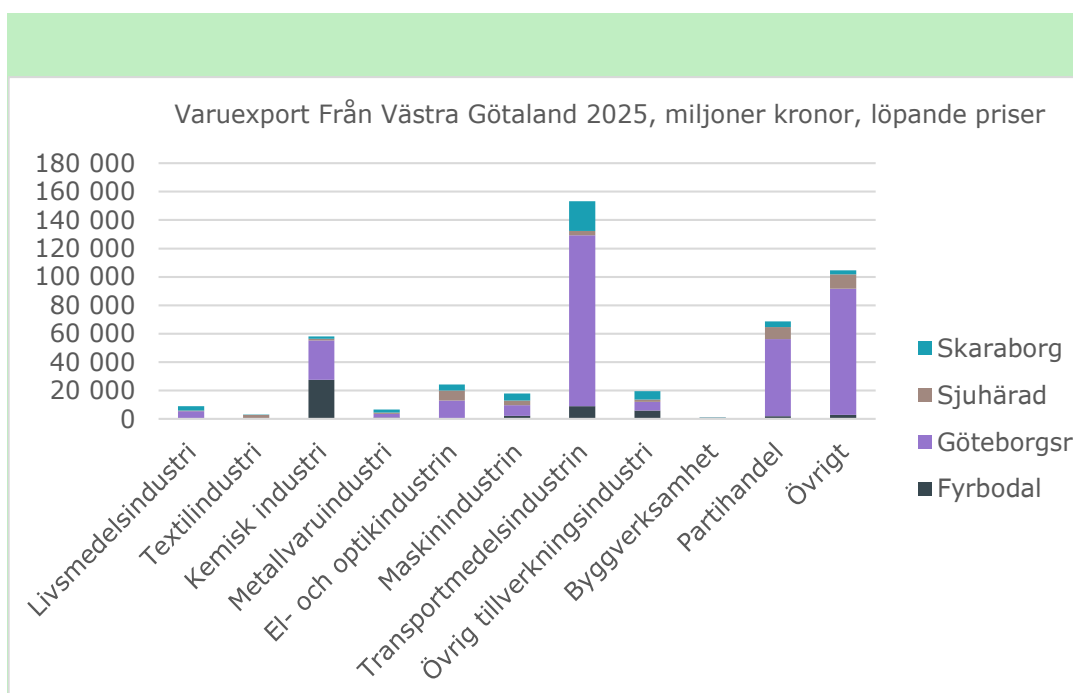
Ur såväl ett nationellt som ett regionalt perspektiv är det viktigt att beakta det faktum att de senaste årens lågkonjunktur initialt slog särskilt hårt mot delar av näringslivet, då hushållen prioriterar det nödvändiga som mat och boende, medan sällanköpshandeln och privat service bortprioriteras när reallönerna urholkas. Även byggindustrin och tillverkningsindustrin drabbades av lågkonjunkturen, till följd av ränteläget, ökade kostnader och minskad efterfrågan. Läget förbättrades emellertid något under hösten och vintern 2025, och den utvecklingen fortskred under kvartal 1 och 2 år 2026.

Handel upplever för tillfället ett särskilt gott konjunkturläge, men det ser även förhållandevis bra ut för tillverkningsindustri och privata tjänster. För bygg är konjunkturläget samtidigt något svagare än normalt, vilket framgår av diagrammet nedan. Det finns anledning att tro att hushållens konsumtion kommer öka ytterligare kommande månader, med ett ytterligare förbättrat konjunkturläge. Detta kommer emellertid påverkas av ovan nämnda prisförändringar, och effekterna av eventuell höjd matmoms, samt den höjda styrränta som Riksbanken har flaggat för.

För västsvensk del är industrikonjunkturen oerhört betydelsefull, då en betydande andel av de större industriföretagen förlagt sin verksamhet till just Västsverige.

Problemen på den internationella arenan påverkar dock efterfrågan på svenska industrivaror samt svensk industris priser. Med detta sagt visar den senaste konjunkturbarmetern från KI att produktionsvolymerna har ökat under de tre senaste månaderna inom industrin, vilket är ett positivt tecken.

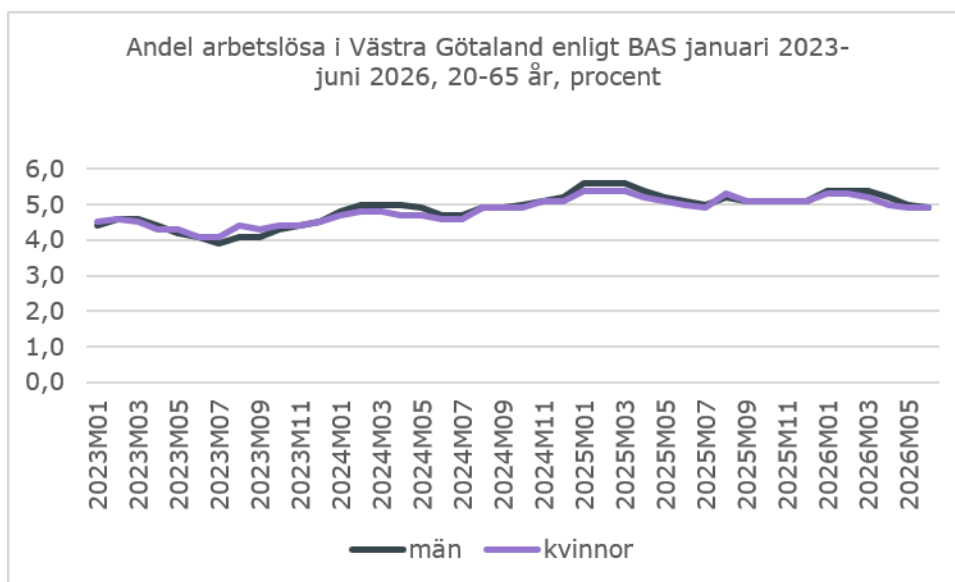
Västra Götaland är en betydelsefull region för svensk export, och en betydande mängd exportorienterade branscher är lokaliserade till den aktuella geografien. Varuexporten i Västra Götaland uppgick 2025 till 465 miljarder kronor mätt i löpande priser. Transportmedelsindustrin var den klart största exportören följt av bl.a. partihandel och kemisk industri samt gruppen övrigt. Varuexporten är betydande i samtliga delregioner, men absolut störst är den i Göteborgsregionen (inklusive Kungsbacka). Sjuhärad är å andra sidan den minst exportberoende delregionen.

Uppgifterna för exportstrukturen i länet baseras på en regional fördelning av utrikeshandelsstatistiken. Företagens export fördelas med antalet anställda på respektive arbetsställe och uppgifterna ska tolkas med försiktighet.

Arbetsmarknadsläget i Västra Götaland

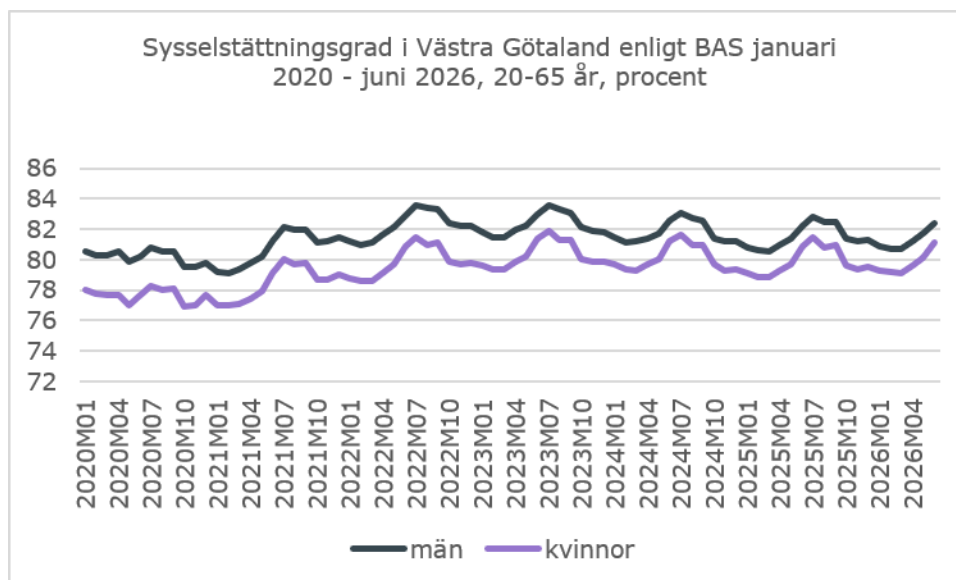
Utvecklingen på arbetsmarknaden i Västra Götaland ser i mångt och mycket ut som utvecklingen för riket som helhet. Det vill säga att konjunkturarbetslösheten under senare år avspeglar sig i arbetslöshetsstatistiken och att trenden i nuläget är positiv med successivt sjunkande arbetslöshet. De grupper som är strukturellt arbetslösa, det vill säga saknar formell utbildning och annan kompetens som efterfrågas på arbetsmarknaden i Västra Götaland, är fortsatt ett bryderi. Det rör sig bl.a. om en stor grupp unga vuxna samt utrikes födda som har fastnat i långtidsarbetslöshet, då de saknar en för svensk arbetsmarknad adekvat kompetens. Av de inskrivna arbetslösa i Västra Götaland har cirka 22 800 varit utan arbete i 12 månader eller mer. Av dessa tillhörde cirka 18 000, motsvarande cirka 80 procent, grupper av arbetslösa som av Arbetsförmedlingen klassificerats som att ha "svag konkurrensförmåga" primärt p.g.a. begränsad utbildningsbakgrund. Utomeuropeiskt födda är kraftigt överrepresenterade inom gruppen med svag konkurrensförmåga.

Återhämtningen på arbetsmarknadsområdet styrs alltså inte enbart av konjunkturläget utan matchningen mellan arbetsmarknadens utbuds- respektive efterfrågesida är också betydelsefull. Det krävs ett långsiktigt arbete för att bättre matcha de långtidsarbetslösa med vakanserna på arbetsmarknaden. Om detta ej lyckas finns en överhängande risk att Västra Götaland står inför en förvärrad sektor- och branschöverskridande arbetskraftsbrist när konjunkturläget vänder uppåt.

Liksom i riket som helhet kan ett närmast spegelvänt mönster skönjas om vi jämför sysselsättningsgrad med arbetslösheten. Det vill säga sjunkande sysselsättningsgrad under pandemin och den efterföljande lågkonjunkturen, men viss ökning under vår och sommar 2026. Detta stämmer till viss del, men det finns också säsongsmässiga aspekter av sysselsättningen, vilket medför att variationerna är betydande under ett

och samma år. Detta oberoende av konjunkturläge. Med detta sagt ökade mycket riktig sysselsättningsgraden efter pandemin, för att sedan trendmässigt minska från hösten 2023 till hösten 2025.

Slutligen är det värt att framhålla att arbetskraftsbristen, och den mismatchning som råder mellan det outnyttjade arbetskraftsutbudet respektive arbetsgivarnas efterfrågan, är ett betydande problem i Västra Götaland liksom i riket som helhet. Arbetsmarknadsläget är följaktligen komplext ur den aspekten att arbetslösheten är förhållandevis hög samtidigt som det råder arbetskraftsbrist. Den typ av statistik som redovisas ovan gällande andel arbetsgivare som anger att det råder arbetskraftsbrist i riket som helhet finns ej tillgänglig på länsnivå. Däremot finns det uppgifter från SCB på länsnivå som visar andelen arbetsgivare som har upplevt problem vid rekrytering. Det har som synes varit en nedåtgående trend sedan det första kvartalet 2024 i samtliga tre storstadslän. Ett rimligt antagande är dock att trenden vänder uppåt när konjunkturläget förbättras och efterfrågan på arbetskraft ökar.

